

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Шифр та назва спеціальності	051 Економіка (Цифрова економіка)
Назва освітньо-професійної програми	Цифрова економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Державного регулювання та публічного управління в ІТ секторі
Статус навчальної дисципліни	ОК-3 ОПП «Цифрова економіка»
Форма навчання	Денна

Викладачі

Ющенко Маргарита Вікторівна rozochkamargo@gmail.com			
	Доцент кафедри державного регулювання та публічного управління в ІТ-секторі, доктор філософії у галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування,		

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Дисципліна «Історія українського державотворення» – це наука, що вивчає минуле народу, який жив на нашій землі з прадавніх часів, складаючи глибокі традиції, створюючи та втрачаючи державні форми життя. Історія української державності включає в себе процеси виникнення і функціонування національних державних установ, національну державницьку думку та національно-визвольні змагання українців за відновлення своєї державності у період бездержавного існування України. Періоди формування української державності.</p> <p>Дисципліна спрямована сформувати системні загальні знання з історії українського державотворення, як частини світового простору, зокрема головних історичних етапів, ключових подій, персоналій, основних державотворчих здобутків;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміння й усвідомлення соціально-політичної активності різних прошарків суспільства;
-------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - історії формування та діяльності громадських, культурологічних та політичних організацій в Україні; - значення геополітичних факторів в історичному розвитку, суспільно-політичних трансформацій на шляху суверенного розвитку нашої держави. - визначення ролі і місця в українській історії видатних історичних осіб; - розуміти особливості національного державотворення, традиції української державності.
Мета дисципліни	<p>Формування розуміння питань українського державотворення в історичному контексті через призму проблемно-концептуального підходу, який застосовується при викладанні дисципліни у вищій школі. Курс має забезпечити реалізацію в навчальному процесі принципів історизму, науковості, об'єктивності в оцінці фактів, явищ, подій в історії української державності; сприяти формуванню державницького мислення, історичного осмислення та національної самосвідомості, активної позиції майбутніх фахівців, їх патріотичних та морально-етичних переконань</p> <p>Опанування студентами суті історичних процесів, що відбувалися на території України від найдавніших часів до сьогодення, усвідомлення їх об'єктивного характеру, взаємозв'язку та взаємозалежності, оволодіння студентами історичним фактажем для критичного аналізу складних історичних явищ і процесів; вивчення основних періодів українського державотворення; визначити роль і місце в українській історії видатних історичних осіб.</p> <p>Під час викладання курсу надати студентам знання з історії українського державотворення, зосередившись на найбільш актуальних проблемах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подати наукову періодизацію історії української державності; - охарактеризувати риси основних періодів української історії їхні особливості, визначальні події та явища в кожному з них; - узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності; - показати значення боротьби українського народу за її відродження та збереження; - проаналізувати основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст і організаційні форми; - визначити роль і місце в українській історії видатних історичних осіб.
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - розуміти місце і роль держави в структурі людської життєдіяльності; - вивчити досвід поколінь та історичні уроки розвитку суспільства, людини, держави; - формувати всебічно і гармонійно розвинену особистість, людину, що органічно поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість; - сприяти виробленню високих гуманістичних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності; - розуміти цінність і необхідність збереження державотворчих здобутків людства.
Компетентності, формуванню яких	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і

сприяє дисципліна	громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Результати навчання	ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). Для денної форми навчання: лекції – 20 годин, практичні заняття – 24 години, самостійна робота – 76 годин.
Форма підсумкового контролю	екзамен
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му семестрі (1–18 тижні)

Програма дисципліни

Дисципліна поділена на два модулі.

Перший – Українська державність: витоки, форми, тенденції.

Другий модуль – На шляху до відродження державності (XX – початок XXI ст.)

Тема 1.

Українська державність: витоки, форми, тенденції.

Історія українського державотворення від перших протодержав до утворення ранньофеодальної держави.

Державотворчі традиції на території України в стародавню добу: гіпотези та докази. Формування державності в Україні. Київська Русь – ранньофеодальна держава східних слов'ян. Галицько-Волинське князівство – спадкоємець державності України-Русі.

Боротьба із сепаратистськими амбіціями галицького боярства. Утворення Галицько-Волинського князівства. Роман Мстиславович.

Подніпров'я та землі Галицько-Волинського князівства під владою монголо-татар. Золотоординське іго. Внутрішня і зовнішня політика князя Данила, боротьба з монголо-татарами за незалежність українських земель. Королівство Данила Галицького: на межі двох світів. Правління нащадків короля – останні з династії Романовичів. Причини та наслідки інкорпорації українських земель іноземними державами (1240-1470 рр.).

. Зародження українського козацтва як складової державотворчого процесу в Україні (XV-XVII ст.)

Історична справедливість щодо козацького питання: причини, традиції, рушійні сили. Виникнення Запорозької Січі. Дмитро Вишневецький (Байда). Запорозька Січ – «християнська козацька республіка». Адміністративний устрій та правова система.

Політичний устрій Запорозької Січі. Феномен козацької демократії. Збройні сили козацької республіки. Військове мистецтво козаків.

	<p>Реєстрове козацтво. Козацтво - провідна суспільно-політична сила України першої половини XVII ст. Боротьба козацтва проти турецько-татарської агресії на українські землі та польсько-шляхетської експансії</p> <p>Становище Української держави в другій половині XVII століття. Національно-державницьке питання щодо українських земель у складі Австрійської імперії. Наддніпрянська Україна в системі міжнародних відносин кінця XVIII – XIX ст.</p>
Тема 2	<p>Втрата Україною незалежності і боротьба за її відновлення (XIX - початок XXст.)</p> <p>Українські землі на початку XX століття. Відновлення державності українського народу (1917-1921 рр.). Самовизначення України у 1917р. і відродження її державності (1917-1921 рр. Україна в умовах більшовицько-тоталітарного режиму (1921-1939 рр.). Ліквідація державності в Західній Україні та поглинення її території іноземними країнами.</p>
Тема 3.	<p>. На шляху до відродження державності (XX – початок XXI ст.)</p> <p>Державне будівництво в українських землях у роки Другої світової війни та у післявоєнний період. Радянська державність в Україні. Спроби відновлення незалежності.</p> <p>Останні кроки задля досягнення незалежності (українське питання 1985-1991 рр.). Буремний шлях до суверенності. Кроки задля досягнення омріяної цілі.</p>
Тема 4	<p>Перспективи України в XXI ст. в історичній ретроспективі</p> <p>Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежності України (з 1991 р.) Проголошення незалежності України. Грудневий референдум 1991 р. Запровадження національної символіки. Визначення кордонів та створення Національних Збройних сил. Особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Стан господарства після розпаду СРСР. Спроби реформування економіки. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Пошуки шляхів стабілізації на початку XXI ст. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір.</p> <p>Комплексні реформи в всіх сферах державної політики після Революції Гідності, пріоритетним з яких стало реформування</p> <p>Комплексні реформи в всіх сферах державної політики після Революції Гідності, пріоритетним з яких стало реформування державного управління та державної служби.</p>
	<p>Російська агресія проти України</p> <p>Російська агресія проти України. Окупація Криму. «Антитерористична операція» на Сході України 2014 – 2021 рр. Мінські переговори. Зовнішньополітична діяльність Української держави в умовах незалежності. Повномасштабне вторгнення РФ 24 лютого 2022 року на територію України.</p>

Роль і місце в українській історії видатних історичних осіб ХХ – початок ХХІ ст.

Список рекомендованих джерел

1. Аркас М. Історія України-Русі. – Одеса, 2014.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі. – К., 2018.
3. Акт проголошення незалежності України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/site/postanova/akt_nz.htm
4. Борисова О.В., Климов А.О. Історія української державності: підручник у 2-х т. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018 с.
5. Верстюк В. Ф., Дзюба О. М., Репринцев В. Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К., 2015.
6. Декларація про державний суверенітет України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/55-12>
7. Довідник з історії України/За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста.– К., 2001.
8. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять/За ред. В. М. Литвина. – К.: Знання-Прес, 2006.
- Іванов В.М. Історія держави і права України: Навчальний посібник. – К., 2007.
9. Кормич Л. І., Багацький В. В. Історія України віднайдавніших часів і до ХХІ століття. – Харків, 2001
10. Конституція України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
11. Салтовський О. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку ХХ сторіччя). – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 396 с.
12. Хрестоматія з історії держави і права: навч. посібник / упоряд.: Чайковський А.С.(кер.) Копиленко О.Л., Кривоніс В.М. [та ін.]. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 656 с.

Інформація про консультації

Щосереди у вересні-грудні 2023 року з 11⁰⁰ до 13⁰⁰ год., ауд. 231, а також у платформі zoom посиленням: <https://us05web.zoom.us/j/82315740900?> **Ідентифікатор конференції: 823 1574 0900?**, М.В. Ющенко

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань) – до 90 балів, за результати заліку – до 10 балів.</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D	Задовільно			

60-63	E			При оформленні документів за залікову сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів вищої освіти за різними системами
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою дисципліни.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.

Умови зарахування пропущених занять: Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до іспиту (відповідно до розкладу консультацій викладача).

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle, за посиланням <https://e-learning.suitt.edu.ua/>